KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2021/2314,

annettu 14 päivänä joulukuuta 2021,

eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”EVE-ALOITE PÄÄTÖKSENTEKO-OIKEUDEN LUOMISEKSI” rekisteröintipyynnöstä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 mukaisesti

(Ainoastaan espanjankielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/788 ([1]) ja erityisesti sen 6 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissiolle toimitettiin 9 päivänä syyskuuta 2021 eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”EVE-ALOITE PÄÄTÖKSENTEKO-OIKEUDEN LUOMISEKSI” rekisteröintipyyntö.

(2) Komissio ilmoitti järjestäjäryhmälle 5 päivänä lokakuuta 2021 päivätyllä kirjeellä (C(2021)7294 final) asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että mainitun asetuksen 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a, d ja e alakohdassa säädetyt rekisteröintivaatimukset täyttyvät ja että 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa ei sovelleta. Komissio selitti kuitenkin myös, että aloite ei täytä asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan vaatimusta. Sen vuoksi komissio kehotti asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti järjestäjäryhmää muuttamaan aloitettaan. Komissio kiinnitti järjestäjäryhmän huomion siihen, että asetuksen (EU) 2019/788 mukaan ei ole mahdollista, että kansalaisaloitteella ehdotetaan perussopimusten tarkistamista. Lisäksi se kehotti järjestäjäryhmää täsmentämään, mitä unionin säädöksiä ne pyytävät komissiota ehdottamaan ja selventämään tällaisten säädösten sisältöä.

(3) Järjestäjäryhmä lähetti 19 päivänä lokakuuta 2021 komission yksiköille kirjeen, jossa ne i) kysyivät, miksi järjestäjäryhmän on esitettävä ”ehdotus”, vaikka lainsäädäntöehdotusten laatiminen on komission tehtävä, ja ii) tiedustelivat aloitteen tutkinnasta ja mahdollisuudesta järjestää komission edustajien kanssa tapaaminen, jotta ehdotettua EVE-hanketta (jonka tavoite on edistää uuden ”päätöksenteko-oikeuden” luomista) voitaisiin arvioida yhdessä ja suunnitella aloitteen sisältöä (järjestäjäryhmä viittasi tässä yhteydessä virheellisesti asetuksen (EU) 2019/788 15 artiklaan, jota sovelletaan ainoastaan päteviin aloitteisiin). Komission yksiköt toistivat 5 päivänä marraskuuta 2021 antamassaan vastauksessa, että aloitteen tavoitteiden on täytettävä asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdassa säädetyt edellytykset.

(4) Järjestäjäryhmä toimitti aloitteen uudelleen 17 päivänä marraskuuta 2021. Aloite oli laadittu uudelleen, mutta sen sisältöä ei ollut muutettu, vaikka komissio kehotti 5 päivänä lokakuuta 2021 antamassaan päätöksessä ottamaan komission arvioinnin huomioon aloitteen uudelleenlaadinnassa.

(5) Aloitteen tavoitteet on esitetty seuraavasti: *”Asiakirjan ”EVE-aloite-ehdotus” liitteenä olevien asiakirjojen valossa pyydämme Euroopan komissiota valmistelemaan tarvittavat säädökset, jotta Euroopan komissio voi vahvistaa (ihmisten) päätöksenteko-oikeuden ja siirtää sen julkisille laitoksille. Näin luotaisiin suoran demokratian järjestelmä, jossa kansalaiset voisivat yhtenäisen käytännön mukaisesti päättää yhteisistä tai julkisista asioista ja käyttää näin kansan itsemääräämisoikeutta sekä edustajien välityksellä että ilman niitä. Pyynnön laajuuden vuoksi aloitteeseen sisältyy ehdotusluonnos, jota voitaisiin käyttää päätöksenteko-oikeuden vahvistamiseen. Lisäksi aloitteessa pyydetään harkitsemaan seuraavia kolmea vaihtoehtoa: 1) EU ja sen toimielimet voisivat itse luoda aloitteessa pyydetyn oikeuden; 2) EU voisi laatia erityisen lähestymistavan ehdotuksen toteutettavuuden etukäteistarkasteluun ja sen varmistamiseen, että kaikki mahdolliset EU:n toimivaltaiset osapuolet osallistuvat*

([1]) EUVL L 130, 17.5.2019, s. 55.

sen laadintaan; 3) EU voisi antaa tämän hankkeen osalta yhdelle osapuolelle luvan ehdotuksen julkiseen laatimiseen ja testaamiseen."Aloitteessa todetaan myös, että sen yleisenä tavoitteena on "saada aikaan kaikki säädökset ja toimet, jotka ovat kansalaisaloitteen aiheen kannalta tarpeen", millä todennäköisesti tarkoitetaan sisällön kehittämistä ja/tai uuden "päätöksenteko-oikeuden" (eli sen täytäntöönpanoon johtavan hankkeen) hyväksymistä.

(6) Aloitteella järjestäjäryhmä pyytää komissiota esittämään ehdotuksen sellaisen uuden perusoikeuden käyttöönottamiseksi, jolla luotaisiin unionin toimielinten tasolle "suoran demokratian järjestelmä", jossa kansalaiset voivat "yhtenäisen käytännön mukaisesti" päättää "yhteisistä tai julkisista asioista" ja käyttää näin yhdessä "kansan itsemääräämisoikeutta". Järjestäjäryhmän mukaan tämä olisi toteutettava joko 1) EU:n toimesta sen omaan lukuun, 2) antamalla EVE-aloitteen ja -hankkeen edustajalle "lupa" niiden tavoitteen kehittämiseen tai 3) EVE-hankkeen yhteydessä. Järjestäjäryhmä selventää, että ehdotus saattaa edellyttää perussopimusten muuttamista, mutta sen mielestä asetuksen (EU) 2019/788 mukaan on mahdollista, että kansalaisaloitteella pyydetään komissiota tekemään tällainen ehdotus. Vaihtoehdoissa 2 ja 3 järjestäjäryhmä ehdottaa, että komissio "antaa luvan" yksityiselle hankkeelle (EVE-hanke), jonka tarkoituksena on edistää uuden perusoikeuden luomista. Oheisasiakirjassa esitetyt muut tavoitteet liittyvät kaikki päätavoitteen eli uuden oikeuden käyttöönoton saavuttamiseen.

(7) SEU-sopimuksen 11 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan ja asetuksen (EU) 2019/788 1 artiklan mukaan kansalaisaloitteella tarkoitetaan aloitetta, jossa komissiota kehotetaan toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään asianmukainen ehdotus asioista, joissa kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi, ja jota on tukenut vähintään miljoona osallistumiskelpoista allekirjoittajaa, jotka ovat lähtöisin ainakin yhdestä neljäsosasta jäsenvaltioita. Asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti komissio ei rekisteröi kansalaisaloitetta, jos se selvästi ylittää komission toimivallan tehdä ehdotus unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.

(8) Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti asiassa T-611/19 antamassaan tuomiossa, että SEU-sopimuksen 11 artiklassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 211/2011 ([2]) 2 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu säädöksen käsite viittaa SEUT-sopimuksen 288 artiklan mukaisesti toimielinten antamiin asetuksiin, direktiiveihin, päätöksiin, suosituksiin ja lausuntoihin. Asetus (EU) N:o 211/2011 on kumottu 1 päivästä tammikuuta 2020 ja korvattu asetuksella (EU) 2019/788. Kansalaisaloitteiden laajuuteen ja niiden rekisteröintiin sovellettaviin oikeudellisiin edellytyksiin ei kuitenkaan ole tehty muutoksia. Asetuksen (EU) 2019/788 mukaan ei ole mahdollista, että kansalaisaloitteella pyydetään komissiota ehdottamaan perussopimusten tarkistamista, vaan aloitteella voi ainoastaan pyytää komissiota ehdottamaan sen toimivaltaan kuuluvaa sekundäärilainsäädäntöä perussopimusten täytäntöönpanemiseksi.

(9) Kuten järjestäjäryhmä itsekin myöntää, aloitteen tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi perussopimusten muuttamista eikä sitä voitaisi saavuttaa SEUT-sopimuksen 288 artiklassa tarkoitetuilla säädöksillä. Lisäksi siltä osin kuin aloitteessa ehdotetaan yksityisen hankkeen ("EVE-hanke") käynnistämistä tarkoituksena edistää uuden "päätöksenteko-oikeuden" luomista, komissio toteaa, että myöskään tähän ei liity säädösehdotusta.

(10) Ehdotettu kansalaisaloite "EVE-ALOITE PÄÄTÖKSENTEKO-OIKEUDEN LUOMISEKSI" ylittää näistä syistä selvästi komission toimivallan tehdä perussopimusten soveltamiseksi ehdotuksia unionin säädöksiksi, sillä se katsotaan tapaukseksi, jota tarkoitetaan asetuksen (EU) 2019/788 6 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan c alakohdassa.

(11) Sen vuoksi rekisteröintihakemus olisi hylättävä,

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 211/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, kansalaisaloitteesta (EUVL L 65, 11.3.2011, s. 1).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Eurooppalaista aloitetta ”EVE-ALOITE PÄÄTÖKSENTEKO-OIKEUDEN LUOMISEKSI” ei rekisteröidä.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu kansalaisaloitteen ”EVE-ALOITE PÄÄTÖKSENTEKO-OIKEUDEN LUOMISEKSI” järjestäjäryhmälle, jota edustavat yhteyshenkilöinä toimivat Eberardo SÁNCHEZ LÓPEZ ja Juan Carlos ESCUDERO GONZÁLEZ.

Tehty Strasbourgissa 14 päivänä joulukuuta 2021.

Komission puolesta
Věra JOUROVÁ
Varapuheenjohtaja